

Nacional

Alerta pel projecte del corredor mediterrani

El grup Ferrmed avisa que s'hi invertirà la meitat del que s'havia promès i que s'està endarrerint

La fossa de Cipriano Martos s'obrirà dilluns

Justícia posa data a l'exhumació de l'antifranquista assassinat el 1973 per la Guàrdia Civil

POLÍTICA **90 ANYS A LA CIUTADELLA**

El primer casal del

PALAU • L'actual seu del Parlament va ser escollida en poc temps enmig d'altres candidates **ANIVERSARI** • Demà es compleixen 90 anys de la primera sessió de la institució

E. Ansola / C. Ribas
BARCELONA

L'octubre del 1932, l'aleshores conseller de Governació, Josep Tarradellas, rebia l'encàrrec de la Generalitat republicana, presidida per Francesc Macià, de trobar una seu adequada per habilitar-hi el primer Parlament de Catalunya des de la pèrdua de l'autogovern. Calia trobar, en poc temps, un edifici digne de la institució i que pogués donar cabuda a les sessions i els plens dels prop de 90 diputats escollits en les eleccions que es farien el 20 de novembre del mateix any.

En un informe, extret de l'arxiu personal de Tarradellas de Poblet, el mateix conseller de Governació recull els diversos suggeriments que la premsa del moment va anar publicant. Hi havia opinions per a tots els gustos. Entre les quals, tal com recorda Tarradellas, la del periodista de *La República* Carles Soldevila, que qualificava el saló de la Llotja de

Les dates

30.10.32

L'Ajuntament de Barcelona cedeix l'antic arsenal militar i posterior palau reial de la Ciutadella a la Generalitat.

06.12.32

Acabades les obres d'habilitació, fetes en un temps mínim, el Parlament de Catalunya inicia la legislatura.

Mar d'"excessiu", i descartava el Palau de Belles Arts (enderrocat el 1942, s'aixecava on després es construirien els jutjats), però veia adequat posar la seu al Palau de la Generalitat, on abans s'havia reunit la Mancomunitat, o a l'antic hospital de la Santa Creu.

Per la seva banda, Francesc d'A. Vendrell, a *La Veu de Catalunya*, lamentava la falta de grans palaus que donessin a Barcelona la condició de capi-

tal i assegurava que la millor decisió era construir un "edifici monumental" a Montjuïc.

I A. Monteys, a *El Matí*, s'afegia al debat assegurant que calia construir un nou edifici al parc de la Ciutadella i considerava adient que tot Catalunya, per mitjà d'una "aportació patriòtica", cooperés en la seva construcció.

El parc de la Ciutadella

Després d'haver analitzat totes i cadascuna de les possibilitats, Tarradellas explica com es va descartar fer una nova construcció o trobar una instal·lació definitiva. Es va optar, doncs, pel que aleshores es va creure que seria una solució provisional i l'edifici escollit va ser l'antic arsenal militar del parc de la Ciutadella. El 1889, havia estat convertit en palau reial per l'Ajuntament de Barcelona. S'hi van obrir balcons i es va decorar tota la façana amb esgrafats. Però la reina regent no en va acceptar la cessió. I, l'any 1900, la comissió

municipal de Governació va decidir destinar-lo a Museu Municipal d'Art. S'hi van afegir dues ales laterals, construïdes, com en l'anterior ampliació, amb pedra de Montjuïc i rajola vermella. La restauració general del parc, l'any 1927, va aportar els jardins que presideix.

L'opció de la Ciutadella complia, segons Tarradellas, tots els requisits: "És

un emplaçament digne i sumptuós", deia el que després seria president de la Generalitat, que en destacava també la bona comunicació amb el Palau de la Generalitat, l'isolament i la facilitat d'estacionament de vehicles, i, sobretot, el "sentiment nacional" de la Ciutadella. L'actual parc s'eleva sobre la fortalesa aixecada per Felip V després del 1714, per

assegurar-se el domini i repressió sobre la ciutat. Va ser enderrocada el 1869.

El 30 d'octubre del 1932 la Generalitat de Catalunya demana a l'Ajuntament de Barcelona la cessió de l'edifici. El trasllat del Museu Municipal d'Art a Montjuïc, que ja s'havia iniciat el 1931, no va estar exempt de crítiques, però Joaquim Folch i Torres, des de la Direcció

Cronologia del primer Parlament

1932
15-09

Estatut de Núria. El president de la República Espanyola, Niceto Alcalá-Zamora, signava a Sant Sebastià l'Estatut de Catalunya, aprovat el dia 9 per les Corts Constituents després d'un període d'any i mig. La preparació havia començat el dia 2 d'agost del 1931, quan el 75% del cens electoral de Catalunya va donar suport mitjançant un plebiscit a l'elaboració d'un estatut. Després vindria l'aprovació de la Constitució de la República Espanyola el 9 de desembre del 1931, i l'abril del 1932 es comença a discutir el text.

1932
20-11

Eleccions. Se celebren les primeres eleccions al Parlament de Catalunya després que l'Estatut permet recuperar les institucions catalanes: el Parlament i la Generalitat. ERC guanya els comicis; darrere, la Lliga Regionalista.

1932
06-12

Sessió obertura. El govern provisional tria el Palau de la Regent, fins llavors convertit en museu, com a seu del Parlament de Catalunya. Macià, president provisional, transmet un emotiu missatge a la ciutadania.

1932
13-12

Constitució del Parlament en què el diputat Lluís Companys resulta escollit president de la institució recuperada. Joan Casanovas, d'ERC, és el nou vicepresident primer i Antoni Martínez, de la Lliga, vicepresident segon.

1932
14-12

Macià, president provisional, és escollit el president formal de la Generalitat. El 20 d'aquest mateix mes es nomenava la resta de membres del govern de la Generalitat i, al cap de pocs dies, s'aprovava el pressupost.

1934
06-10

Fets d'Octubre. Companys havia dimitit el 1933 com a president del Parlament, quan va ser nomenat ministre de la República. Macià mor poc després i les relacions amb Espanya es van agreujant arran de l'aprovació al Parlament de la llei de contractes de conreu, que és declarada institucional. La CEDA (confederació de dretes) accedeix l'octubre del 1934 al govern de la República; el govern de la Generalitat veu amenaçada la seva autonomia i proclama l'Estat Català dins la República Federal Espanyola, que dura un dia.

L'APUNT

Els videojocs, en català

Rosa M. Bravo

Segons l'Enquesta de Participació Cultural de Catalunya, només el 6,2% dels usuaris de videojocs consumeixen els productes en català l'any passat. Aquest ínfim ús contrasta amb el fet que Catalunya és una potència en la indústria que els produeix, ja que més de 200 empreses a casa nostra facturen el 50% del total de l'Estat. Cal normalitzar la llengua en aquest sector,

igual que és necessari fer-ho a les xarxes socials i plataformes audiovisuals, on l'ús també és baix. Per això és una bona notícia l'organització del Saga, un saló que per primer cop ha reunit tot el sector del videojoc amb el català com a llengua d'ús. Les cares de satisfacció d'organitzadors i usuaris durant el cap de setmana han fet evident que era una necessitat.

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

poble

A l'esquerra, els diputats escollits el 1932, amb Lluís Companys al centre, a l'escala del Parlament. A la dreta, la Llotja de Barcelona, edifici que va ser candidat a ser seu de la primera cambra catalana ■ ARXIU FOTOGRAFIC BARCELONA / O.C.

General dels Museus d'Art, hi va donar l'aval.

Les obres de restauració i habilitació van començar el 24 d'octubre i van acabar el 6 de desembre, el mateix dia de la inauguració del Parlament. La cambra catalana iniciava les sessions en una seu que posteriorment seria objecte de moltes més adaptacions. De fet, el primer saló de ses-

sions no tenia l'aspecte semicircular actual, ja que va ser impossible habilitar-lo a temps.

L'activitat de la seu de la Ciutadella es va allargar fins al 1938. I el Parlament de Catalunya, durant la Guerra Civil i el franquisme, va continuar exercint i existint com a tal des de l'exili. El president Josep Tarradellas va tornar a Catalunya l'any 1977. ■

Mercè Morales Historiadora

“El 1932 revocava la desfeta del 1714”

E. Ansola
BARCELONA

Morales, doctora en història per la UAB, és especialista en història política i institucional i en l'exili de la Guerra Civil Espanyola.

Demà farà 90 anys que Catalunya va recuperar la institució del Parlament. Què en destacaria, d'aquelles setmanes?

Van ser uns dies políticament molt intensos: pactes polítics, nombrosos mítings, redaccions de diaris que no tancaven, reunions als centenars de centres i associacions del país... Tots els carrers de Catalunya anaven plens de propaganda electoral.

Entre els diputats hi havia la sensació de viure un moment històric, de certa transcendència?

Absolutament. Històric, solemne i de gran responsabilitat. En els discursos polítics, en els articles de premsa..., era un tema recurrent. Fins i tot Francesc Macià va proposar que el 6 de desembre fos declarat festa a la Generalitat. S'obria un nou capítol en la història del país, el de la Catalunya autònoma republicana, una nova realitat que naixia, però, impregnada d'un potent discurs historicista que enllaçava amb la fi de la guerra de Successió. Aquell Parlament del 1932 simbolitzava el triomf final que revocava la desfeta militar del 1714 i la pèrdua de les lleis i les institucions de govern catalanes. Aquest discurs es potenciaria encara més quan es va decidir que el Parlament s'instal·lés a l'antic edifici de l'arsenal de la Ciutadella. Aquelles instal·lacions militars, que havien estat un símbol de la repressió conseguint al 1714, ara esdevien la seu de les noves corts catalanes.

Van ser uns inicis d'entesa amb el govern espanyol en què el mateix president del Parlament, Lluís Companys, va ser nomenat minis-

Mercè Morales, historiadora

tre. Però va durar poc: el Parlament va acabar suspès dos anys després i els dirigents del país, exiliats.

Sí, hi intervenen diverses causes, però el que importa és que els republicans del 14 d'abril van perdre les eleccions espanyoles del 1933. Es considerava pervers que partits antidemocràtics utilitzessin les urnes i el Parlament per posar fi, precisament, a la democràcia, com havia passat a Alemanya i Àustria. L'ambient polític es va radicalitzar, com ho estava també a Europa. Semblava que ja no hi havia gaire espai per a la República del 14 d'abril, considerada massa rupturista, o massa tèbia, segons uns i altres sectors.

Quines conseqüències va tenir a Catalunya?

La Lliga havia augmentat considerablement el nombre de diputats a les Corts Espanyoles. Animada pels bons resultats, i quan s'havien de celebrar de manera imminent eleccions municipals, esperava forçar unes noves eleccions catalanes. Però les municipals no van respondre a les seves expectatives i, pocs dies després, abandonava el Parlament al·legant irregularitats

en la campanya electoral. Això va ser una declaració de guerra a ERC. Després vindria la llei de contractes de conreu [la llei agrària catalana], aprovada pel Parlament, que, quan va ser declarada anticonstitucional, va provocar una gran indignació a Catalunya i va radicalitzar posicions, des de l'independentisme fins als sindicats i les organitzacions obreres, que ja escalfaven motors. Aquell estiu calent del 1934 ja no tindria aturador quan, el 4 d'octubre, la CEDA va entrar finalment al govern. Ja no hi havia marxa enrere. Vaga general, gent armada, manifestacions..., tant es cantava *La internacional* com *La marsellesa*. Dos dies després, el 6 d'octubre, Companys llançava la seva proclama i, el 7, tot el govern era detingut, la Generalitat era posada sota comandament militar i el Parlament, suspès.

L'Estatut de Núria, retallat; proclamació de l'Estat Català; una llei espanyola que suspèn institucions catalanes, i l'exili. La història es repeteix?

Si els conflictes no es resolen, quan tornen a manifestar-se amb certa força, ho fan amb prou similitud respecte als anteriors, perquè tinguem la sensació que ens movem en cercles. Si les actituds polítiques no evolucionen ni tampoc ho fan les estructures i mecanismes de resposta als conflictes, sempre tindrem la sensació de trobar-nos en el mateix punt. Mai hi ha repeticions exactes, però sí semblants en alguns aspectes, sovint fonamentals. En el cas del procés, alguns historiadors coincidíem que ens semblava estar vivint en directe situacions que havíem estudiat i relatat com, per exemple, alguns aspectes dels Fets d'Octubre del 1934. Els exilis polítics també han estat sempre moneda corrent, fins al punt de definir el mateix segle XX. La qüestió és que han passat prop de 90 anys. Avancem en molts aspectes, però *avenç* no és sempre sinònim de *progrés*. ■

1935
02-01

Suspensió de l'Estatut arran dels Fets d'Octubre, amb l'aplicació d'una llei de la República del 2 de gener. El Parlament ja no es va reunir ni un sol cop fins al 29 de febrer del 1936, en què el Front Popular guanya a Catalunya.

1938
01-10

Exili i dictadura. A partir del 21 de juliol del 1936, el Parlament només es pot reunir en cinc ocasions a causa de la Guerra Civil. L'última reunió oficial del Parlament és l'1 d'octubre del 1938. Hi van assistir 41 diputats.

POLÍTICA 90 ANYS A LA CIUTADELLA

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

El Parlament pretén edificis del parc per guanyar espai

■ L'actual seu de la cambra parlamentària ha quedat petita ■ Es considera "urgent" trobar-hi una solució ■ S'ha proposat a l'Ajuntament l'Hivernacle i l'Umbracle per fer-hi la sala d'actes i la biblioteca

Jordi Panyella
BARCELONA

El Parlament de Catalunya ha quedat petit per donar cabuda, amb satisfacció, a totes les persones que mou l'activitat de la cambra, i des de la institució s'ha pensat que la solució al problema és dins mateix del parc de la Ciutadella, ocupant edificis que estan en desús. La proposta s'ha traslladat a l'Ajuntament, que, fins avui, ha donat una resposta que no ha satisfet les necessitats del Parlament.

Fonts coneixedores de les necessitats d'espai del Parlament asseguren que s'han de buscar solucions amb "urgència". Aquesta legislatura, la irrupció d'un nou grup polític, el de Vox, ha complicat la situació i és quan s'ha intensificat la recerca d'una solució per ampliar l'espai.

Les pretensions expressades pel Parlament s'han fixat en els edificis amb façana al passeig de Picasso, com ara l'Umbracle i l'Hivernacle.

1. Parlament / 2. Església militar / 3. Institut Verdaguer / 4. Umbracle / 5. Museu Martorell / 6. Hivernacle / 7. Castell dels Tres Dragons

● Edificis en obres
● Edificis infrautilitzats

vernacle. En el primer hi ha una col·lecció de plantes tropicals i el segon està en desús i, a hores d'ara, en ple procés de rehabilitació. S'ha pensat en aquests edificis per traslladar-hi la sala d'actes i la biblioteca. Com que tots dos són a escassos metres

del carrer –circumstància que no succeeix amb la seu del Parlament–, això facilitaria la interrelació de la institució amb la ciutadania.

En la resposta donada, fins ara, per l'Ajuntament, s'ha parlat de la possibilitat d'ocupar edificis que hi

ha a l'exterior del parc, a la zona de Wellington, però en cap moment el consistori s'ha mostrat obert a negociar sobre l'Hivernacle i l'Umbracle.

El creixement físic del Parlament, ubicat a l'antic arsenal militar de quan el parc era una fortalesa, és

molt complicat. La ubicació del zoològic a l'altre costat dels murs sempre n'ha hipotecat el creixement. Per això, fins ara, les solucions a les necessitats d'espai s'han trobat sempre dins del mateix edifici, guanyant metres als braços annexos que

abans no formaven part de la infraestructura de la cambra. També es va guanyar espai habitant la sala d'actes allà on hi havia un pati i traslladant la zona de bar i restauració a la planta baixa per habilitar la sala de premsa i un espai per a les rodes de premsa al primer pis, al mateix nivell que la sala de plens.

L'edifici de l'Hivernacle és un dels grans objectes de desig del Parlament, però ara per ara no se'n pot fer ús perquè es troba en obres després de més d'una dècada en desús. És per això que aquesta joia de l'arquitectura del ferro havia entrat en una espiral de degradació important i alguns grups polítics, com Junts per Catalunya, n'havien demanat la rehabilitació.

L'interior s'havia convertit en dormitori de persones sense sostre, que hi accedien trencant els vidres. Els treballs en aquest edifici van començar a l'agost, amb una inversió de dos milions d'euros, i les obres està previst que acabin el juliol del 2023.

Pel que fa a l'Umbracle, el seu aspecte és aparentment bo. L'interior és ple de vegetació exòtica i els camins i bancs que hi ha per gaudir de l'espai estan ben conservats. Al seu exterior, hi dormen persones que entren de nit al parc, buscant refugi, i hi deixen restes de roba i de menjar. ■

Arrenca la Ciutadella del Coneixement

■ Tanca el pàrquing de Wellington, on es faran tres edificis dedicats a la ciència

Jordi Panyella
BARCELONA

L'aparcament que l'empresa B:SM té a tocar de l'entrada al Zoo de Barcelona pel carrer Wellington va tancar definitivament el dia 1 d'aquest mes. El motiu de la clausura no és altre que facilitar l'inici de les obres d'un nou aparcament subterrani que l'empresa ha de construir al mateix lloc, en substitució del pàrquing en superfície.

L'obra d'aquest nou aparcament és la prèvia indispensable per a l'execució de tres edificis dedicats a la ciència que hi haurà on fins ara hi ha hagut el pàrquing en superfície. Arrenca, d'aquesta manera, el que s'ha batejat com a Ciutadella del Coneixement, i que consisteix a dotar d'equipaments científics el barri i donar continuïtat, així, als edificis de la Universitat Pompeu Fabra que hi ha al campus de Wellington.

Aquest solar és fora del parc de la Ciutadella, però el projecte també valora la possibilitat de situar nous equipaments vinculats al

coneixement aprofitant edificis que ja hi ha a dins mateix del parc. Un dels que podrien satisfer aquest propòsit és el castell dels Tres Dragons, que està clarament en desús i on ara només hi ha el laboratori de natura i una biblioteca.

En el projecte de Ciutadella del Coneixement, hi participa la Universitat Pompeu Fabra (UPF), el Centre Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i el Barcelona Institute of Science and Technology (BIST). Les tres institucions hi construiran un edifici amb un pressupost conjunt que vorejarà els 100 milions d'euros. La

El pàrquing de la Ciutadella ja s'ha tancat i aviat s'hi treballarà per fer la nova obra ■ JPF

construcció d'aquests edificis no podrà començar fins que no s'acabi el pàrquing subterrani.

A l'altre costat del parc de la Ciutadella, dins del recinte de l'estació de França, ja ha començat un altre

projecte vinculat també al món del coneixement. Es tracta de l'enderroc de la part de l'edifici on hi havia les oficines de correu postal. Al seu lloc, s'hi construirà la biblioteca pública de l'Estat a Barcelona.

En un principi, el projecte era de biblioteca "provincial", però finalment el recinte rebrà el nom de "biblioteca de l'Estat". La inauguració d'aquest nou espai no està prevista fins a l'any 2027. ■

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

La fossa de Cipriano Martos s'obrirà la setmana vinent

Justícia posa data a l'excavació per exhumar el militant antifranquista, assassinat a Reus el 1973 per la Guàrdia Civil sota tortura ■ La Generalitat ha intervingut enguany en una dotzena de localitzacions

Redacció
REUS

D'avui en vuit. La consellera de Gemma Ubasart, a través de la Direcció General de Memòria Democràtica, ha posat data a l'inici de les excavacions arqueològiques que s'han de dur a terme a la fossa de beneficència del cementiri de Reus (Baix Camp) per trobar les restes del militant antifranquista Cipriano Martos, assassinat el 1973 en haver ingerit àcid sulfúric durant un interrogatori sota tortura de la Guàrdia Civil. Martos va ser detingut i acusat de propaganda il·legal i de pertànyer al Front Revolucionari Antifeixista i Patriota (FRAP).

El pròxim dia 12 començarà l'exhumació, però Justícia, Drets i Memòria adverteix que trobar les primeres restes potser no serà imminent, ja que es tracta d'una fossa comuna i els arqueòlegs han de condicionar primerament l'espai. Un cop s'hagin dut a terme els treballs de preparació del terreny, s'iniciarà l'excavació amb maquinària per extreure les primeres capes de terra, una tasca que pot durar dies, abans no apareguin les primeres restes òssies. Aleshores es procedirà a retirar les restes

Imatge del cementiri de Reus on s'iniciarà l'excavació ■ JUSTÍCIA

dels individus que hi pugui haver enterrats, que es traslladaran al laboratori d'antropologia de la Universitat Autònoma de Barcelona per extreure'n mostres genètiques i encreuar les dades amb les dels familiars inscrits al programa d'identificació genètica.

Les despulles de Martos

van ser inhumades en una fossa de beneficència el setembre del 1973 sense permetre que la família assistís a la inhumació o que s'emportés el cos a la seva terra d'origen, Granada.

Martos era un obrer i sindicalista nascut el 1942 que va emigrar, cercant feina, a Morón de la Frontera i, després, a Te-

rol, Sabadell, Terrassa i Reus. Va tenir diversos oficis: jornaler, miner, treballador al tèxtil i, finalment, paleta. Es va afiliar al sindicat Oposició Sindical Obrera (OSO), va ser militant del Partit Comunista Espanyol Marxista-Leninista (PCE M-L) i membre del FRAP.

La Guàrdia Civil el va

detenir el 25 d'agost del 1973, després d'una acció de propaganda política a Igualada, i el va traslladar a la caserna de Reus, acusat de propaganda il·legal i de pertànyer al FRAP. El van interrogar i torturar i, dos dies després, el 27 d'agost –de resultes de la ingesta d'un líquid corrosiu conegut com a líquid

de la veritat, combinació d'àcid sulfúric i gasolina–, el van traslladar a l'Hospital de Sant Joan de Reus (actual Hospital Universitari Sant Joan).

El 29 d'agost, tot i el seu pèssim estat de salut, el jutge li va prendre declaració. El 17 de setembre, a un quart d'onze de la nit, va morir per una hemorràgia interna. La defunció es va registrar el 19 de setembre al Registre Civil de Reus i va ser enterrat en secret el 20 de setembre a la fossa 11-67 nord del cementiri reusenc.

Accions en fosses el 2022

A Catalunya s'han intervingut 75 fosses de la Guerra Civil i el franquisme –dotze d'aquestes enguany– i s'hi han recuperat les restes de 845 individus (356 dels quals s'han reinhumat). Aquest 2022 les intervencions arqueològiques s'han executat a la Pobla de Massaluça (Terra Alta), Prades (Baix Camp), Ascó (Ribera d'Ebre), Montclar (Aragó), Corbera d'Ebre (Terra Alta), Vilanova de Meià (Noguera), la Bisbal de Falset (Priorat), l'Albagés (Garrigues), la Torre de Capdella (Pallars Jussà), Montferrer i Castellbò (Alt Urgell) i Bellprat (Anoia).

Les actuacions es fan en fosses localitzades en cementiris, espais propers als hospitals de campanya o en centres de cures dels camps de batalla, així com en fosses comunes o individuals escampades pels camps de lluita. Tots aquests treballs es recullen des del 2017 en els successius plans de fosses. Actualment s'està desplegant el corresponent al període 2020-2022. ■

137175-1236268L

Tenir 15 anys de cobertura total i el Servei Tècnic Oficial sempre disponible **és Saunier Duval**

 Saunier Duval

Graupera
Servei Tècnic Oficial

www.egraupera.com 93 741 29 99

Pregunti pels nostres Serveis de Manteniment

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Mireia Vehí Diputada de la CUP al Congrés

“L’esperit de la sedició passa a l’ordre públic”

FI • “Volíem l’amnistia i s’acaba reformant el Codi Penal per criminalitzar la protesta” **VEU** • “Les lleis recentralitzadores fan que la majoria de debats transcendentals siguin al Congrés” **2023** • “La militància dirà si hi tornem”

David Portabella
MADRID

La CUP va debutar ara fa tres anys al Congrés i la diputada Mireia Vehí (Vilafant, 1985) atén aquest diari per fer balanç d’una legislatura en la qual ha sonat com a diputada revelació.

Per què no és bo un Codi Penal que deroga la sedició?

La derogació de la sedició ens sembla una bona notícia, és un delictes propi del segle XIX. El problema és que l’esperit de la sedició es trasllada a l’ordre públic i es fa en tres coses. Primer, el concepte d’intimidació. Es fa servir en la sentència del procés i Marchena ho utilitza ja en la sentència del cas *Aturem el Parlament*. L’Audiència Nacional ho considerava dret legítim a la protesta i el Suprem tomba la resolució i condemna les persones amb el concepte de la intimidació ambiental. Segon, la idoneïtat. Es deroga el delictes pel qual és condemnada Tamarra Carrasco, el de convocatòria i enviament de missatges, però això es transforma en la idea de la idoneïtat i es poden jutjar accions que puguin ser idònies per alterar la pau pública de forma preventiva, i ens sembla molt perillós. I tercer, es penalitza l’ocupació d’espais públics i privats sense violència i sense intimidació. Els tres elements, sumats a l’augment de les penes mínimes per desordre públic agreujat, és una amenaça al dret de protesta i deixa a la discrecionalitat de jutges o, en el cas de la intimidació, de policies o fins i tot d’un militant de dreta o extrema dreta en posició de poder, el fet de considerar que s’ha sentit intimidat en una manifestació pública.

I no és millor el nou Codi Penal que l’actual? La CUP hi votarà en contra en el ple final al Congrés el 22 de desembre?

Ja veurem com queda. Som molt crítics amb la reforma del 2015 que el PP va fer *ad hoc* pel 15-M i pel cicle de vagues generals. La pregunta que no podem contestar fins que no tinguem el text final és si aquesta serà una reforma del Codi Penal *ad hoc* per castigar l’independentisme i el Tsunami Democràtic i tot el que s’hi assembla. Si acaba sent així i el PSOE i Podem fan un exercici de populisme punitiu com el del PP el 2015, la CUP no hi donarà suport. ERC ja ha anunciat que batallarà pel tema de l’ordre públic en el tràmit d’esmenes parcials, no se sap si afectarà la malversació... Ja ho veurem. Tal com està ara, hi votariem en contra.

On ha quedat la imatge dels diputats independentistes davant els lleons amb les capses plenes de més de 200.000 firmes amb la llei d’amnistia?

Nosaltres comencem la legislatura amb un compromís clar de forces independentistes i més forces per l’amnistia com a única solució per als 4.000 represaliats, i acabem la legislatura amb una reforma del Codi Penal assenyalant el moviment popular. I és una mala notícia. És obvi que l’independentisme té estratègies divergents i que una part ha renunciat a l’exercici de l’autodeterminació i l’amnistia ara. I és preocupant perquè darrere d’aquesta reforma vindrà la criminalització del moviment per l’habitatge i l’estudiantil. No fem competència entre represaliats i ens alegrem que no hi hagi gent a la presó i que la sedició desaparegui, però si això és al preu de reforçar la persecució i crimina-

litzar la protesta, no és un escenari positiu per a l’independentisme ni per a l’esquerra. Em costaria molt explicar la reforma a un no independentista de la PAH, a un sindicalista de Cadis o un estibador d’Astúries. Els desordres públics, la llei mordassa i l’atemptat a l’autoritat, afecten milers de persones, també els represaliats en el procés d’autodeterminació.

El famós grup de WhatsApp amb Rufián (ERC), Noguera (Junts), Bel (PDeCAT) i Vehí (CUP) per coordinar-se, és una llegenda urbana? O va existir i està silent i ningú en surt?

Quan es va firmar el compromís de la Llotja i l’intent d’acció coordinada es va traslladar al Congrés, i d’aquí en va sortir la llei d’amnistia, existia aquesta coordinació formal i també aquest espai telemàtic. Ara no hi ha una coordinació ni estratègica ni política de què fan els grups independentistes al Congrés. Nosaltres fem una acció molt orientada a assenyalar per què el Regne d’Espanya no és un estat de dret, des de Pegasus fins al que passa amb l’ordre públic. ERC està en una estratègia que considera que estabilitzar el govern del PSOE és positiu per a Catalunya. I Junts està en una estratègia d’assenyalar tot el que vingui del PSOE i ERC com a principal font de conflicte. Ho he dit al ple: per què no parem de parlar de repressió i passem a l’acció? I això és mobilització popular i estratègia compartida en el que és irrenunciable: l’amnistia i l’autodeterminació i el referèndum. A l’hemicicle es plasma el xoc sobre qui assenyalet com a font principal dels conflictes. Per nosaltres, és el PSOE. I això vol dir centrar-se en un marc discursiu que deixi en segon pla les

distorsions de la dreta i l’extrema dreta; tenir-les en compte, però que l’eix del debat sigui assenyalar el PSOE com a part del problema. I la taula de diàleg no ha donat cap fruit concret en l’emancipació col·lectiva. Els indults ens semblen molt positius per als afectats i que no hi hagi sedició també, però no són solucions col·lectives.

La CUP ha debutat aquesta legislatura en el mercat per excel·lència del peix al cove, el Congrés. Què l’ha sorprès?

Una cosa que ha passat mentre érem aquí és l’aplicació del 155 i la constant aprovació de lleis amb una perspectiva molt recentralitzadora, perquè aquí el PSOE i Unides Podem no s’han diferenciat del PP –des de la llei de la ciència a la llei de l’esport, que tornarà ara del Senat, passant per la llei de l’audiovisual–, i aquesta recentralització no només ha fet que Madrid xucli competències i recursos, sinó que la majoria de debats transcendentals hagin sigut al Congrés. I això suposa un canvi de focus mediàtic i polític que no va en la direcció de la sobirania que ens agradaria, li treu sobirania al Parlament i a altres espais i tot

es concentra aquí. No sorprèn, però és destacable que passi sota un govern progressista.

La CUP s’ha bregat? Hi ha l’episodi en què els veten preguntes sobre el rei emèrit. “Patrimoni Nacional o algun altre organisme de l’Estat està buscant residència a algun ciutadà espanyol que viu ara a l’estranger?”, acaben preguntant amb troleig el desembre del 2021.

Sí, el que passa és que tenen poc recorregut. De peticions de comissió d’investigació sobre el rei n’hem presentat disset. Sobre Marlaska, dues o tres. Fins i tot al principi de la legislatura vam presentar un escrit a la mesa del Congrés perquè es posés seriosa amb les expressions racistes. I no funciona res! Per molt d’enginy que tinguis, la mesa ho blinda tot. Aquí hi ha dues majories: la de la investidura, que és molt evident, i la del blindatge de les qüestions d’estat, que formen el PSOE, el PP, Vox i Cs. I aquí hi entra una comissió d’investigar el rei, els morts de Melilla, temes de drets. Ja pots tenir enginy, però topes amb el mur.

El debat al Congrés s’enverina. Arran de la llei del “només sí és

La diputada de la CUP Mireia Vehí va arribar al Congrés ara fa tres anys amb el també electe Albert Botran ■ EPA

si" i la rebaixa de penes a agressors, Carla Toscano (Vox) ha insultat la ministra Irene Montero, ella culpa el PP de "promoure la cultura de la violació"...

En primer lloc, cal condemnar els insults per qüestió de gènere. A cap dona se l'ha de rebatre per qui és la seva parella o amb qui se'n va al llit; això implica absència de capacitat política de contraposar. Però em sembla que el terreny del debat no és positiu per a l'esquerra perquè tota la discussió gira al voltant de la pena i de més presó o menys, i és un terreny de joc de la dreta i on l'esquerra hi perd. En el seu moment vam fer una crítica a la llei del "només sí és sí" des d'aquesta perspectiva i ens hi vam abstenir perquè la fusió dels delictes d'abús i d'agressió no ens semblava una bona proposta. Però s'ha de poder tenir el debat des de l'enfocament de quina és la solució que el moviment feminista i la legislació feminista han de donar a la violència masculista. Hi pot haver intervenció del Codi Penal, tot i que ja és molt dur i no calia elevar penes. Però renunciaria a metodologies transformadores a mitjà i a llarg termini i més enllà del Codi Penal, és regalar-li el terreny a la dreta.

El masclisme al Congrés no ha nascut aquesta setmana i vostè també l'ha patit. És més tosc al Congrés que al Parlament?

Crec que de masclisme n'hi ha a tot arreu, i més en institucions tradicionalment fetes per a senyors amb poder. Que les dones fossin en institucions com el Parlament o el Congrés no estava pensat a l'inici, i d'entrada és un espai que no és el teu. La diferència entre el Parlament i el Congrés no és tant que hi hagi més masclisme, sinó que al Congrés hi ha una cultura parlamentària molt més agressiva, de cridar, insultar, desestabilitzar l'orador mentre parla... Això al Parlament no ho havia vist mai. Aquí hi ha una cultura més anglesa, d'aplaudir i cridar, i això quan s'encreua amb el masclisme, ho fa més escandalós. Però al Parlament ja m'havia trobat situacions en què et volen posar al teu lloc perquè ets tia, jove i d'extrema esquerra.

Al Parlament havia de sentir allò de "nena" i al Congrés, "bruixa" i "niñata". És això?

Sí, exacte! Seria una definició precisa [riu]. Però tots són mecanismes de correcció amb què se't vol posar al teu lloc.

El que no havia passat fins ara és que el masclisme tingués una aliada tan contumaç com la diputada de Vox Carla Toscano.

És molt pervers. L'extrema dreta agafa el concepte de llibertat i de seguretat en clau feminista i l'estira i l'estira fins que aconseguix capgirar-lo. Recordo el primer debat de la llei del "només sí és sí"..., ella va venir amb el lema "NotMeToo" a la samarreta. El #MeToo ha sigut la manera que moltes dones, en llocs molt complicats, han tingut d'assenyalar agressions. Podem discutir si la pràctica del #MeToo ens sembla millor o pitjor perquè podem anar al debat del punitivisme, però aquests debats no neguen en cap cas l'existència del patriarcat i de la violència. El que fa ella amb la samarreta del "NotMeToo" és negar que el patriarcat i el gènere com a sistema de poder exerceixi violència. És negar la major. I és fort. I ho fan també amb el racisme. Aquí és Rocío de Meer qui fa la construcció de dir que Vox creu que qui creua l'Estret il·legalment ha de tenir dret a la vida, però no vol que les fronteres siguin assaltades ni que hi hagi una islamització de la societat. Aquí Vox fot una barreja

Hi ha una majoria de la investidura, que és evident, i una altra del blindatge de les qüestions d'estat, amb el PSOE, el PP i Vox

en què la llibertat sempre està al costat dels espanyols, i el problema dels assassinats a Melilla és un problema vinculat a la seguretat i que no té res a veure amb la responsabilitat de les polítiques migratòries del govern espanyol. Ayuso fa el mateix a Madrid amb el concepte *llibertat* portat a l'extrem: la dreta i l'extrema dreta es queden la llibertat i la vida plena, i ubiquen el feminisme, l'anticapitalisme i l'anticapitalisme com si fóssim un Grinch de Nadal. Això ens ha de fer espremer una mica el cap als que fem política a l'esquerra.

El públic potser no sap que Vehí i Albert Botran tenen l'escó sota el sector més dur de Vox.

Com és aquesta cohabitació?

Quan vam arribar el primer dia ens van dir que tindriem el despatx a la planta de Vox, i li vam dir a la mesa que no. Per principi i per seguretat, no podíem estar en un passadís amb tot de gent d'extrema dreta. I ens el van canviar. A l'hemicicle són molt agressius: criden, xiulen, fan comentaris. A més d'insults masculistes, racistes i classistes, són molt maleducats. Ells fan servir la violència ambiental i la pressió ambiental com a forma d'envair el ple del Congrés i de transmetre que ells són aquí. I fan por. És incòmode.

Ha debatut amb Pedro Sánchez en plens i sessions de control.

Com és el resistent en viu?

Diria que és un tipus molt hàbil, que ha demostrat que sap sortir de situacions complicades i reforçar el seu poder, però és un personatge, com molts actuals, que fa política com si fes un guió d'una sèrie de Netflix. Té poca mirada a llarg termini i molta mirada electoral i mediàtica. I amb Catalunya és pervers que traslladi la qüestió nacional a un conflicte entre catalans i que ells venen a solucionar com si fossin àrbitres aliens. En totes les qüestions i la desjudicialització no aborden el fons del conflicte, i si l'independentisme compra qualsevol discurs que acabi aquí li treu la dimensió política al conflicte i reforça un PSOE que s'emancipa de la responsabilitat

Vox utilitza violència ambiental per envair el ple. El que Toscano fa amb el feminisme és pervers. Amb ells cal espremer-se el cap

que hi té el govern espanyol. Podria dir de fer un referèndum i d'escoltar les qüestions profundes i parlar obertament de què vol la societat catalana, i el president i el PSOE sempre posen límits i ridiculitzen les posicions que no li comprin la visió.

El president espanyol sempre diu que la CUP és "el no a tot".

Ens ha costat molt guanyar-nos el nostre lloc. Ens han ridiculitzat molt i ens han fet sentir marciàns, que aquest era el lloc de la política important i que som gent de províncies que venim aquí a fer plantejaments pujats de to i que ara no hi havia gent al carrer i no tenia sentit. És part de l'estratègia de negar el conflicte i parlar de baralla entre catalans, és una forma de combatre l'adversari. Per això l'Albert Botran i jo sempre intentem ser molt rigorosos en cada tema, plantejar discursos amb molta radicalitat però amb molta educació i honestedat.

Han tingut duels amb Sánchez, han interpel·lat homes de les clavegueres com Villarejo, han entrat a la comissió de secrets i preguntat a la cap del CNI... El 2023 es tornaran a presentar?

Vam arribar amb molts dubtes de si la CUP havia de ser al Congrés i crec que es valora positivament. És important per a una organització fer política i intervenir en tots els espais. El 2019 va tenir sentit que la CUP hi fos, veurem ara quina anàlisi fa la militància sobre si té sentit continuar ocupant tots els espais el 2023 i si hi tornem. Des d'aquí penso que sí, que és important, i que dona molta visibilitat i l'oportunitat d'emetre els nostres discursos i d'encarar-nos directament amb els responsables del conflicte, tan el PSOE com el PP i Vox. Però a la CUP mai res és automàtic.

Imagini-s'ho: és desembre del 2023 i evitar un govern PP-Vox a La Moncloa depèn del vot de la CUP i de votar sí a Sánchez.

És passar moltes pantalles: decidir si ens tornem a presentar, tenir escons i ser decisius al Congrés. Són moltes pantalles.